

בית משפט המחוזי בתל-אביב-יפו

עת"מ 1308/01

תאריך: 06.12.01
 בפני: כב' השופטת רובינשטיין מיכל

המבקש: מאור שילוט ופרסום חוצות מואר
 באמצעות בא-כוחו עו"ד שלישי
 נגד

המשיבים: 1. סיינס מדיה בע"מ, פארק המדע, קרית ויצמן
 באמצעות באי-כוחו עו"ד קינן ועו"ד גבי נווה
 2. עיריית הרצליה
 באמצעות בא-כוחה עו"ד כץ

חקיקה שאוזכרה:

[חוק הפרשנות, תשמ"א-1981: סע' 10](#)[תקנות העיריות \(מכרזים\), תשמ"ח-1987: סע' 19](#)

פסק דין

1. בעתירה זו מתבקש בית המשפט להורות על ביטולה של החלטת ועד המכרזים, כפי שיפורט בהמשך, וכן על ביטולו של הסכם שנכרת בעקבותיה. כן מתבקשת הצהרה כי העותרת היא הזכאית במרכז.

2. אלו עיקרי העובדות: -

(א) עיריית הרצליה - המשיבה השניה, פרסמה מכרז שענינו הזמנה להתקנת עמודי שילוט מואר של שמות רחובות ואחזקתו של השילוט. העמודים האמורים משמשים גם לפרסום מסחרי שלהכנסותיו זכאית הזוכה במכרז.

(ב) המועד להגשת המכרז היה 11.6.01.

(ג) הוגשו שלוש הצעות: -

חברת מקסימדיה הציעה כדמי שימוש שנתיים 1,176 ? לשלט לשנה. העותרת הציעה 1,430 ? , לשלט לשנה והמשיבה הראשונה הציעה 1,479 ? לשלט לשנה.

(ד) ועדת המכרזים הזמינה לטענת העותרת את המשיבה הראשונה והחליטה להמליץ בפני ראש העירייה על בחירתה, וזה קיבל הצעת הוועדה לקבל את הצעת המשיבה הראשונה כהצעה הטובה ביותר.

לפי הטענה נפל פגם בערבות של המשיבה הראשונה. תוקפה היה ל-89 יום מן המועד האחרון להגשת ההצעה במקום 90 יום שנדרשו בתנאי המכרז. לעניין זה הוגשה לוועדה חוות דעת משפטית מפורטת של ד"ר רענן הר זהב. הוא ציין כי הערבות הוצאה על ידי הבנק ביום 8.6.01 ותוקפה מסתיים ביום 8.9.01 שהוא יום שבת בשבוע. הפרקליט המלומד, הפנה בהקשר זה [לסע' 10 לחוק הפרשנות](#), התשמ"א - 1981 אשר לפיו:

10" (א) מקום שנקבעה תקופה קצובה במספר ימים או שבועות מיום פלוני, אותו יום לא יבוא במנין.

(ב) תקופה קצובה במספר חודשים או שנים לאחר אירוע פלוני תסתיים בחדשה האחרון ביום שמספרו בחודש כמספר יום האירוע, ואם היה החודש חסר באותו יום - ביום האחרון של החודש.
 (ג) במנין ימי תקופה יבואו גם ימי מנוחה, פגרה או שבתון שעל פי חיקוק, זולת אם הם הימים האחרונים שבתקופה."

לפי דעת הפרקליט, יכול להיות יסוד לטענה כי יום השבת 8.9.01 בו מסתיימת תקופת הערבות אינו נכלל במניין ימי תקופת הערבות, ולכן יש לראות את תקופת הערבות כמסתיימת למחרת, ביום 9.9.01, כנדרש במכרז. אולם, פרשנות זו אינה חד משמעית לדבריו, כי תתכן גם פרשנות אחרת.

הבעיה הוגדרה בפרשנותה של הדרישה במכרז, היינו האם נדרשה תקופה הנמנית מתאריך מוגדר, היינו היום האחרון להגשת ההצעות ותו לא, כי אז הערבות מסתיימת ביום ה-90 מיום הוצאת הערבות המסתיימת לפי המניין ב- 8.9.01, ואזי אין פגם.

מכאן, נפנה הפרקליט המלומד לפסיקתו של בית המשפט העליון בכגון דא אשר ציין לא אחת כי יש להקפיד הקפדה יתרה על קיום תנאי המכרז בעניין הערבות כדי לקיים את כללי השיוויון. עם זאת, נפסק גם, כי לא כל פגם טכני ולא מהותי

בערבות מחייב את פסילתה, מאחר ופגם כזה פוגע בשיוויון בין המציעים וביכולת להיפרע מן המציע אם יידרש הדבר. בעקבות פסיקת בית המשפט העליון אושרה ערבות שהיתה קצרה ביום אחד מן הנדרש במכרז.

בתיק [ה"פ 310/99](#) (נצרת) חיראללה נ' המועצה האיזורית גליל תחתון (דינים מחוזי ל"ב (5) 719) אושרה ערבות שבה היה חסר של 152: [\(בש"א 10668/01](#) נחשול נ' מרכז רפואה ע"ש וולפסון).

במקרה דנן צוין בהצעה סכום הערבות כ-25,000 ? ומועד הגשתה היה כנדרש.

הערבות הוצאה על ידי הבנק ימים ספורים לפני המועד האחרון להגשת ההצעה ונקבע לה תוקף עד ליום 8.9.01 בסה"כ 92 יום קלנדריים. כך נוצר הפער של חסר של יום אחד (קרי "פגם", אם לא מקבלים את הפרשנות המקילה העולה כמוזכר [מס' 10 לחוק הפרשנות](#)), זהו פגם קל, שאינו פוגם בעיקרון השיוויון, כי בכל יתר החיובים נשאה המשיבה באותן הוצאות שבהם התחייבו יתר המתחרים (היא גם שלמה עמלה עבור 92 יום).

המדובר כאמור בפגם שיסודו בתום לב, ואין בו פגיעה בשיוויון.

3. טענת העותרת היא כי הפגמים הבאים נפלו בהצעת המשיבה:

א. לא הוגשו על ידי המשיבה המלצות בדבר היותה בעלת נסיון של שלוש שנים לפחות בבצוע והתקנת עמודים, המלצות מרשויות מקומיות אחרות ומסמכים נוספים המעידים על נסיון (סעיפים 13-4 למכרז).

ב. ההמלצות שהוגשו על ידי המשיבה מתייחסות למנהלה ולא לחברה בתור שכזאת,

דבר בו ראה בית המשפט בעבר, בעתירה אחרת שהעותרת היתה מעורבת בה משום חסר

([בג"צ 4300/89](#) מאור שילוט נ' עירית כפר-סבא, פ"ד מ"ג (3) 269, 271).

ג. המשיבה מסרה לועדה מידע בלתי נכון בקשר למשך קיומה, למקומות בהן היא פעילה, היא תארה מעמדה ברחובות כזכין יחיד בו בעת שהיה גורם נוסף מקביל.

העובדות הבלתי נכונות השפיעו על שיקול דעתה של הועדה והטו דעתה לטובת המשיבה.

ד. הערבות הבנקאית לקתה בלקוי כמתואר לעיל, ותקון הפגם אחרי המועד האחרון להגשת ההצעות - אף הוא היה פגם, ולועדה לא היתה סמכות להתירו.

5. נפל פגם במלוי טופס המכרז.

6. אי הגשת אשור כנדרש שהמשיבה פועלת בהתאם לדין הקובע הוראות בענין שחר מינימום. אמנם הוגש מסמך כאמור אחרי שלושה שבועות אך אף הוא לקוי, כי הוא צופה פני העתיד ואינו מתייחס למצב ביום הגשת ההצעה כנדרש.

7. לא ניתנה לעותרת הודעה על תוצאות המכרז ולכן נחתם הסכם לפני שהיה

סיפק בידי העותרת לעיין במסמכי המכרז.

4. לא מצאתי יסוד להשגות של העותרת על תוצאות המכרז, אשר בו נטלה חלק

ואתייחס לטענות כפי שהובאו בעתירה: -

(א) העותרת טענה כי המשיבה לא הוכיחה נסיונה במשך שלוש שנים לפחות - בתחום אשר עליו נסב המכרז. טענה זו משוללת יסוד. הובהר בפני ועדת המכרז כי העותרת בהנהגת מנהלה אילן שבדרון, עוסקת בפרסום לרבות על עמודים במשך שנים.

אכן, המשיבה פעלה בשמות שונים, וגורמים ברשויות המקומיות, עמם התקשרה, התייחסו למשרדו של אילן שבדרון, כי הוא הגורם הבולט בחברה המשיבה. כטענת העיריה בתשובתה, התברר כי המוניטין של המשיבה קשור עם זה של הבעלים, מייסדה ומנהלה, שעוסק בתחום בו מדובר במשך שנים. לכן היה ברור בעליל - לרבות למנהלה של העותרת, המצוי בנושא הפרסום מן הסוג הנ"ל, כי ההתייחסות לאילן שבדרון הכוונה לחברה שבבעלותו ובניהולו. אף משך הנסיון עלה מן ההמלצות למשל של בני ברק, כפר יונה ורחובות. הביצוע הלכה למעשה במקרה הקונקרטי ייבחן כמובן בעשייה המעשית, ועל כן מצויידת הרשות המקומית בערבות כספיות וחוזיות אחרות, כפי שעולה מתנאי המכרז להם התחייבה המשיבה. אולם אין ספק שדי היה באישורים ובהמלצות שהוגשו לוועדת המכרזים כדי לבסס את ההצעות שהוגשו על ידי המשיבה ואין בדברי בית המשפט העליון ב**בג"צ 430/89** מאור שילוט ופרסום חוצות נ' עירית כפר סבא, מ"ג (3) 269 כדי לשנות מן המסקנה. שם דובר על מקרה קונקרטי שהובא בפני הערכאה השיפוטית ולא היה בכוונת דבריו של בית המשפט כדי לחייב הבחנה, בכל מקרה ובכל הנסיבות בין כשורי הגוף המשפטי לבין כישורי הגורם המוביל שבהם, אשר

יופקד גם על הביצוע הלכה למעשה. כפי שנאמר ב**בג"צ 430/89** הנ"ל נסיונה של חברה הוא גם כל הנסיון המתגבש מפעילותם של גופי החברה השונים הכוללים את מנהליה ועובדיה האחרים.

(ב) בטענות העותרת נפלו מספר אי דיוקים עובדתיים שיש לתקנם: -

לא היתה דעת מיעוט בוועדת המכרזים כנטען. אחד מחברי הוועדה אמנם החליט לא

להשתתף בהצבעה, אך לא היו קולות נגד הבחירה. כמובן שאין בכך כדי לקבוע כי

הצבעה בוועדת מכרזים חייבת להיות פה אחד כי לא נקבע כך בתקנות או בפסיקה אולם,

כאמור, מן הראוי להעמיד את הדברים על דיוקם.

(3) טענה נוספת התייחסה לידיעה של העותרת בדבר מהות החלטתה של הוועדה.

כמסתבר בעת פתיחת המעטפות והקראת ההצעה של כל משתתף נוכח נציג העותרת. הוא ידע על כך מאותו מועד כי המשיבה הציעה את המחיר הגבוה ביותר.

(ד) העותרת טענה כי הוועדה הזמינה ושמעה שלא כדין דברים מטעם המשיבה.

לצערי, התעלמה העותרת בנסיבות ענין זה מהוראותיה של **תקנה 19 לתקנות העירויות (מכרזים)**, התשמ"ח - 1987, לפיו רשאית הוועדה להזמין בעל הצעה כדי לברר פרטים הקשורים במסמכי המכרז שהגיש וכן פרטים אחרים הדרושים לה לצורך כל החלטה, בהתאם לתקנות האמורות. ההבהרות במקרה דנן היו עובדתיות - טכניות ולא פגעו בעקרון השיוויון ולא יצרו יתרון בלתי הוגן עקב שנוי או הוספה על ידי המשיבה, שיכול היה להיות בהן כדי "להשביח" את הצעתו.

(ה) לא היה מקום להסיק כטענת העותרת, כאילו מסרה המשיבה הראשונה מידע

בלתי מדויק בענין פעילותה במקומות הישוב השונים. אם גרסה כי היא בעלת זכיון בלעדי ברחובות, הרי הסתמכה על תוצאות המכרז בו זכתה בעיר האמורה שהעניק לה זכיון בלעדי. אם נוספו שם מבצעים, הרי לא היה בכך כדי לגרוע ממעמדה המשפטי, במידה המצדיקה הצגת עמדתה כטעון בלתי אמיתי.

(ו) עניין הערבות הבנקאית היה מוקד הטעון. מדובר כמוזכר כבר בחסר של יום

אחד בערבות, כפי שנוסחה על ידי הבנק שמנה את 90 היום הנדרשים מיום הוצאת

האישור ולא מיום גמר הגשת ההצעות במכרז. כתוצאה מכך ניתן היה לטעון כי הערבות

היא ל-89 יום במקום ל-90 יום, קרי, במקום עד 8.9.01 עד 9.9.01.

בעת בחינתה של טענה זו יש לחזור ולציין כי החסר של יום אחד נבע באופן ברור וגלוי, מטעות טכנית. הבנק קבע את המועד ולא היה כל ענין למאן דהוא, לבנק או למשיבה או לגורם מעונין אחר, להחסיר יום אחד.

המדובר בטעות בחישוב מועדים אשר על פניה שולית בהיקפה.

השאלה היא כמובן אם יש לאמץ כאן את הכלל לפיו יש לפרש חיובים במכרז תמיד

ובכל הנסיבות כחיובים דווקניים שאין כל מחילה או ויתור על כל תג שבהן.

דיני המכרזים מושתתים על כיבודו של עקרון השיוויון. הבחירה בשיטת המכרז

במקום בשיטת המו"מ הישיר עם צד מעוניין (negotiated contact) מעוגנת ברצון ליצור תחרות בה כל משתתף ניצב מול דרישות זהות והמעבר של המשוכות מותנה בהצגת הצעה טובה יותר, באותו מועד ובכפיפות לאותם תנאים אשר בהם מגישים יתר המשתתפים את הצעותיהם.

אולם יש ונופלת טעות שולית שמשקלה מועט ביותר ואשר אינה יוצרת עדיפות לצד החוטא בה. בכך כמובן לא די, היינו משקל הטעות כשלעצמו עדיין אינו מצדיק סטייה מן הדרישה הדווקנית.

אולם אם מצטרף לכך היסוד של תום הלב, היינו שמדובר בטעות שולית שנוצרה עקב השמטה מקרית שאינה פרי של מעשה שנעשה מדעת, אלא נבע מהיסח הדעת, כאשר הצד המגיש את ההצעה מאמין שקיים כל שנדרש במדויק, ניתן לשוב להיקף הטעות ולשקול אם טעות ביום אחד הנובעת מטעות בבנק, שכנראה מנה לפי חישובו אפילו יותר מ-90 יום, צריך להכריע גורלה של הצעה, אשר מכל יתר בחינותיה, שלמה היא.

דעתי היא כי במקרה של נסיבות בהן הפגיעה בשוויון הינה טכנית ושואפת לאפס, המעשה נעשה בתום לב, והטעות קלה ביותר (העירייה רשאית ממילא להאריך תוקף הערבות לפי החלטתה ל-90 יום נוספים). אין לפסול הצעה העונה לדרישות מכל יתר בחינותיה.

הטענה כאילו נפל פגם בטופס המכרז אינה מבוססת (ראו לענין זה נספח מש/3 לתגובת העירייה).

אגב, סעיף 2 של המסמך הנ"ל דן גם בענין ההתחייבות לקיים את הוראות החוק בעניין שכר מינימום. נציג העותר נוכח בפתיחת התיבה ושמעו במו אוזניו את ההכרזה על התשלום שהוצע על ידי המשיבה.

5. סיכומם של דברים, לא מצאתי יסוד לעתירה ועל כן החלטתי לדחותה.

הוצאות ושכ"ט עו"ד בסך 10,000 ? + מע"מ צמוד מהיום ישלמו על-די המערערת לכל משיבה.

ניתן היום 6.12.2001 בהעדר הצדדים.

נוסח זה כפוף לשינויי עריכה וניסוח